# Anti-pestprotocol

Franciscusschool

April 2022

# Inhoudsopgave

Inhoudsopgave ..... 2
Inleiding ..... 3
1 Wat is pesten? ..... 3
2 Vormen van pesten ..... 3
3 Vijfsporenaanpak ..... 4
4 Toelichting op de 5 sporen ..... 4
4.1 Hulp bieden aan het kind dat gepest wordt. ..... 4
4.2 Begeleiding aan het kind dat zelf pest. ..... 4
4.3 Mobiliseren van de zwijgende middengroep. ..... 4
4.4 De algemene verantwoordelijkheid van de school en professionalisering van de leerkrachten. ..... 5
4.5 De ouders van het gepeste, pestende kind steunen en de ouders van de middengroep indien noodzakelijk informeren. ..... 5
5 Drie fasen van de vijfsporenaanpak ..... 5
5.1 Preventie: ..... 5
5.2 Aanpak: ..... 6
5.3 Sancties: ..... 7
6 Taken ..... 7
6.1 TAKEN VAN DE ANTI-PESTCOORDINATOR ..... 7
6.2 Taken directie ..... 8

# Inleiding

De kernwaarden van onze school zijn sprankelend, transparant, verbindend, dynamisch en inspirerend. Ouders, leerlingen en leerkrachten werken samen aan een prettige sfeer en een veilig klimaat op school. Een goede en open communicatie is daarin erg belangrijk.

## 1 Wat is pesten?

Pesten is gewelddadig en herhaald gedrag van 1 of meer personen met de bedoeling de ander(en) bewust pijn te doen of te kwetsen. De schade kan psychologisch, seksueel, lichamelijk of sociaal zijn.

Wie wordt gepest kan zich meestal niet verdedigen. Er is sprake van ongelijke of als ongelijk ervaren machtsverhouding tussen pester(s) en gepeste.

<u>Verschil met plagen:</u>
Plagen is meer een geintje en heeft niet als doel de ander pijn te doen. De partijen zijn gelijkwaardig.

## 2 Vormen van pesten

Pesten gebeurt in levenden lijve of via elektronische, geschreven of andere kanalen. Het neemt verschillende vormen aan:

- Verbaal pesten, bijvoorbeeld: kwetsende opmerkingen maken, schelden, dreigende taal gebruiken, haat zaaien …
- Fysiek pesten, bijvoorbeeld: slaan, schoppen, duwen.
- Materieel pesten, bijvoorbeeld: materiaal van anderen beschadigen of stelen.
- Sociaal en relationeel pesten, bijvoorbeeld: uitsluiten, negeren, roddels of geruchten verspreiden.
- Cyberpesten: elektronische vorm van pesten. Dat gebeurt onder meer via computers, gsm's en smartphones, tablets en spelconsoles. Voorbeelden zijn:
    - Een webpagina of blog waarop diegene die pest zich voordoet als iemand anders.
    - Het gebruik van iemands identiteit om in zijn of haar naam online inhoud en berichten te verspreiden, bijvoorbeeld via Facebook.
    - Beledigende, kwetsende of bedreigende foto's, video's of persoonlijke gegevens van iemand. Die worden gepost op een socialenetwerksite, naar andere personen doorgestuurd via een app of gepubliceerd op een website.

Het is van groot belang dat alle betrokkenen pesten als een bedreiging voor een veilige leefomgeving zien. Ze moeten bereid zijn; pesten te willen signaleren, melden, voorkomen en bestrijden, zodat ieder kind zich veilig voelt op onze school. Een middel daarvoor is dit protocol, dat door alle betrokkenen dient te worden uitgedragen en nageleefd.

# 3 Vijfsporenaanpak

We gebruiken de Vijfsporenaanpak (van Bob van der Meer) om het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokken partijen.

Welke partijen zijn bij de aanpak van het pesten betrokken?

- het gepeste kind
- de pester
- de klasgenoten
- de school/de leerkracht
- de ouder(s)/verzorger(s)

Wat zijn de vijf sporen?

1. Hulp bieden aan het kind dat gepest wordt.
2. Begeleiding aan het kind dat zelf pest.
3. Mobiliseren van de zwijgende middengroep.
4. De algemene verantwoordelijkheid van de school en professionalisering van de leerkrachten.
5. De ouders van het gepeste, pestende kind steunen en de ouders van de middengroep indien noodzakelijk informeren.

# 4 Toelichting op de 5 sporen

## 4.1 Hulp bieden aan het kind dat gepest wordt.

- We luisteren naar wat er gebeurd is.
- We laten aan het kind merken dat hij/zij uniek is en dat we er voor hem/haar willen zijn.
- We nemen het probleem serieus.
- We gaan samen met het kind op zoek naar mogelijke oplossingen en begeleiden het kind daarin. Indien nodig schakelen we deskundige hulp in.
- We houden vervolggesprekken met het kind.

## 4.2 Begeleiding aan het kind dat zelf pest.

- We nemen de tijd voor een gesprek met het kind. Pesten gebeurt nooit zonder reden, we vinden het daarom belangrijk om achter de oorzaak te komen.
- We zullen ingaan op de impact van de pester op het slachtoffer.
- We zorgen ervoor dat het kind zich veilig voelt en leggen hem/haar uit wat wij als school zullen doen om het pesten te stoppen.
- We stellen hierin duidelijke grenzen.

## 4.3 Mobiliseren van de zwijgende middengroep.

- We zullen ook de groep op de hoogte stellen van het pesten.
- We praten met de groep over ieders eigen rol daarin.
- De groep kan het pesten doorbreken door actief een rol te spelen in het proces. Het is belangrijk dat de groep leert het pesten bespreekbaar te maken met de leerkracht en/of ouder.
- De groep heeft de mogelijkheid om met oplossingen te komen waarin ze zelf een actieve rol spelen.

### 4.4 De algemene verantwoordelijkheid van de school en professionalisering van de leerkrachten.

Wij als school zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van de kinderen. Wij vinden het belangrijk dat alle leerkrachten en andere medewerkers binnen onze school weten hoe ze moeten handelen bij pestgedrag. Binnen onze school is een anti-pest coördinator. De anti-pest coördinator is het aanspreekpunt als het gaat om pestgedrag en is verantwoordelijk voor het anti-pestbeleid binnen onze school.

### 4.5 De ouders van het gepeste, pestende kind steunen en de ouders van de middengroep indien noodzakelijk informeren.

We zullen ouders ervan op de hoogte stellen als hun kind in een pestsituatie zit. We zullen de tijd nemen het probleem met ouders te bespreken. Ouders zijn altijd welkom met vragen of om hun verhaal te doen. We hebben een gezamenlijk doel. We verwijzen zo nodig door.

## 5 Drie fasen van de vijfsporenaanpak

De drie fasen van de vijfsporenaanpak zijn:

- Preventie
- Aanpak
- Sanctie

### 5.1 Preventie:

We zorgen voor een goed pedagogisch klimaat op school en in de groep.

- Ouders en leerkrachten onderkennen hun voorbeeldfunctie.
- Ouders worden op de hoogte gesteld van dit protocol tijdens de algemene informatieavonden, via de schoolgids en de website.
- Ouders wordt gevraagd signalen die zij oppikken, tijdig door te geven.
- Aan het begin van het schooljaar worden kinderen op de hoogte gesteld van dit protocol.
- Periodiek worden de schoolafspraken onder de aandacht gebracht en zowel leerkrachten als leerlingen zien erop toe dat ze nageleefd worden.
- Jaarlijks besteden we schoolbreed aandacht aan “De Week tegen Pesten”.
- We werken middels een methode aan de gehele sociaal-emotionele ontwikkeling.
- De leerkracht werkt voortdurend aan een positieve groepsvorming, waarin met respect voor elkaars mogelijkheden samenwerking gestimuleerd wordt.
- Leerkrachten zijn tijdens surveilleren alert op het naleven van schoolafspraken en grijpen in wanneer dit niet gebeurt. De incidenten worden door de surveillantes geregistreerd.
- Er wordt meteen actie ondernomen indien er signalen zijn van pesten en conflicten.
- Observaties worden gedaan door de leerkrachten en opvallendheden genoteerd in Parnassys.
- Leerkrachten vullen de observatielijst van ZIEN in en de leerlingen van groep 5 t/m 8 de leerling vragenlijst met hierin de onderdelen pestbeleving en pestgedrag.
- Binnen de groepsbesprekingen wordt aandacht besteed aan signalen van sociaal emotionele problematiek binnen de groep en wordt samen met de intern begeleider naar oplossingen gezocht en -indien nodig - een plan van aanpak geformuleerd.

- Het anti-pestbeleid wordt minstens één keer per jaar onder de aandacht gebracht van het team.
- Het protocol wordt teruggekoppeld in de MR/SR en deze geeft advies en onderschrijven het.

**Preventie met betrekking tot cyberpesten**

- Ouders worden tijdens algemene informatieavonden van de bovenbouw op de hoogte gesteld van het protocol. Tevens wordt hen gevraagd alert te zijn op het gedrag van hun kind m.b.t. (sociale) media.
- Gedurende het schooljaar is er in de bovenbouwgroepen veel aandacht voor social media en pesten. Dit wordt aangeboden tijdens lessen over mediawijsheid, tijdens de lessen over Sociaal Emotionele ontwikkeling en Wereld Oriëntatie, naar aanleiding van gebeurtenissen of signalen van ouders/kinderen, naar aanleiding van nieuws op het Jeugdjournaal en tijdens de Week van de Lentekriebels.
- Er wordt positieve aandacht besteed aan de mogelijkheden van media door middel van lessen over mediawijsheid. De ervaringen en het gedrag van de kinderen op (social) media worden hierin meegenomen.

## 5.2 Aanpak:

Bij *vermoedens* van pesten wordt de niet-confronterende methode toegepast:

- De leerkracht praat met collega's over zijn vermoedens.
- Aandacht in de klas schenken aan het onderwerp Pesten (bijv. vanuit lessen Leefstijl).
- Rol van de groep wordt besproken. Steungroep creëren.
- Benoem dat over pesten praten géén klikken is.
- Observeren, sociogram afnemen.

Bij *zekerheid* van pesten wordt de confronterende methode toegepast:

Fase 1:

- De leerkracht neemt duidelijk stelling en wijst pesten af.
- De leerkracht bespreekt het voorval eerst met het gepeste kind en biedt hulp.
- De leerkracht spreekt met de pester en maakt duidelijk dat pesten niet getolereerd wordt.
- Het pestgedrag wordt in de groep besproken. Er wordt besproken wat er gedaan kan worden om het in de toekomst te voorkomen. Afspraken die samen met de kinderen worden gemaakt, worden vastgelegd, visueel gemaakt en zichtbaar opgehangen in de klas. Sancties worden met de groep bepaald en vastgelegd.
- Laat de pester welgemeende excuses aanbieden het gepeste kind (in bijzijn van de leerkracht);
- Laat pester een duidelijke belofte doen, waar hij eventueel later op aangesproken kan worden;
- Ouders van beide partijen worden door leerkracht geïnformeerd.
- Maak notitie/verslag van het voorval in het leerlingendossier (Parnassys). (let op: noteer geen namen, maar omschrijf het incident).
- Maak afspraken over terugkoppeling (binnen 2 weken)

Als het pesten *niet* stopt

Fase 2:

- Bij herhaaldelijk pestgedrag worden de ouders van de pester en het gepeste kind nogmaals op de hoogte gesteld en betrokken bij de oplossing. Er wordt nadrukkelijk gevraagd om hun medewerking.

*Bij veelvuldig pestgedrag*
Fase 3:
- In overleg en in afstemming met groepsleerkracht, ouders, intern begeleider, Anti-Pestcoördinator en directeur wordt een keuze gemaakt uit onderstaande sancties.

### 5.3 Sancties:

De school:
- sluit tijdelijk activiteiten uit, waarbij het pesten plaatsvond;
- laat de pester schriftelijk verslag doen van zijn gedrag en laat dit door ouder(s)/verzorger(s) en directeur ondertekenen. Alle partijen krijgen een exemplaar;
- legt een sanctie op, met als uiterste maatregel schorsing voor 1 of meerdere dagen. Dit gebeurt door de directeur conform het protocol 'schorsing verwijdering' (Fase 4)

De ouder(s)/verzorger(s):
- ondersteunen bovenstaande sancties/maatregelen van de school en bespreken het thuis.
- zoeken professionele hulp, indien nodig;
- ondertekenen met hun kind een anti-pest contract.

Met betrekking tot cyberpesten:
- De leerlingen worden duidelijk verteld wat de sancties buiten school zijn van digitaal pesten. Zo is het plaatsen van filmpjes van leerlingen en docenten op YouTube zonder toestemming wettelijk strafbaar.
- In ernstige gevallen kan een kind naar de politie stappen voor een melding of aangifte. Smaad, laster en bedreiging zijn opgenomen in het Wetboek van Strafrecht en is dus verboden, ook via internet.
- Zowel de ouders van het slachtoffer als het slachtoffer zelf wordt gevraagd de gesprekken in chats of sociale media op te slaan en eventueel uit te printen. Zo kunnen daders met het concreet bewijs van pesten worden geconfronteerd met wat er is gebeurd.

# 6 Taken

### 6.1 TAKEN VAN DE ANTI-PESTCOORDINATOR

De anti-pestcoördinator:
- Is het aanspreekpunt voor alles wat te maken heeft met 'pesten'. Zowel leerlingen, als ouders/ verzorgers en collega's kunnen op deze persoon een beroep doen.
- Is verantwoordelijk voor de coördinatie van het anti-pestbeleid en bewaakt of acties worden nageleefd;
- Houdt zicht op de berichtgeving en wetgeving omtrent het onderwerp pesten binnen het primair basisonderwijs, zodat ons anti-pestbeleid up-to-date is en voldoet aan de wet;

- Informeert collega's, ouders en leerlingen en zorgt dat het anti-pestprotocol binnen de school regelmatig onder de aandacht wordt gebracht en 'leeft' binnen onze school, zodat iedereen kennis heeft van dit protocol.
- Brengt samen met de betreffende leerling(en), de betreffende ouders/verzorgers en de betreffende leerkracht(en) het pestprobleem in kaart en gaat op zoek naar oplossingen.
- Houdt een vinger aan de pols tijdens het traject dat uitgezet wordt en blijft het aanspreekpunt.
- Werkt actief mee aan een veilig schoolklimaat.
- Is medeverantwoordelijk voor het beleidsplan sociaal emotionele ontwikkeling, waarbinnen de nadruk ligt op elkaar met respect behandelen, je veilig voelen en het voorkomen van pesten binnen onze school.

## 6.2 Taken directie

De directie is eindverantwoordelijk voor het naleven van het anti-pestprotocol. Als het anti-pestprotocol in gang wordt gezet is de directie betrokken vanaf fase 3.